

Valdymo įmonių ir investicinių kintamojo
kapitalo bendrovių, kurių turto valdymas
neperduotas valdymo įmonėms,
informacijos rengimo ir pateikimo
taisyklių
4 priedas

PENSIJŲ FONDO „PENSIJA 3” 2007 METŲ ATASKAITOS TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) veikia pagal 2003 m. rugpjūčio 28 d. Vertybinių popierių komisijos patvirtintas pensijų fondo taisykles, kurioms suteiktas registravimo numeris Nr. PF-V03-K002-008(002).

2. Valdymo įmonės duomenys:

2.1. UAB “Hansa investicijų valdymas”, 124815377;

2.2. Juridinis adresas – Savanorių pr. 19, Vilnius, buveinė - Tuskulėnų g. 39, Vilnius;

2.3. tel.: (8-5) 268-44-44, faks.: (8-5) 268-48-19, investicijuvaldymas@hansa.lt,
<http://www.hansa.lt>

2.4. valdymo įmonės veiklos licencijos Nr.VĮK-002;

2.5. pensijų fondo valdytoja – UAB “Hansa investicijų valdymas” fondų valdytoja Daiva Račkauskienė.

3. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

3.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas:

- valdybos pirmininkas ir valdymo įmonės direktorius Aurimas Maždzierius, tel. 2657930, faks.2684819, aurimas.mazdzierius@hansa.lt;

- valdybos narė ir valdymo įmonės vyriausioji finansininkė Aurelija Žeknienė, tel. 2657931, faks. 2684819, aurelija.zekniene@hansa.lt;

- valdymo įmonės ekonomistas – Tomas Kivaras, tel. 2657939, faks.2684819, tomas.kivaras@hansa.lt;

- valdymo įmonės fondų valdytojos asistentė – Vilija Vaicekavičienė, tel. 2657934, faks.2684819, vilija.vaicekaviciene@hansa.lt;

3.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodomi konsultantų vardai, pavardės, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresai (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodomas jo pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresas bei konsultanto atstovo(-ų) vardas, pavardė); pažymima, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant bei nurodomos konsultantų atsakomybės ribos. - .

4. Depozitoriumo pavadinimas, kodas, adresas, telefono ir fakso numeriai.

AB bankas “Hansabankas”, įmonės kodas 112029657, Savanorių pr. 19, 03502 Vilnius, tel. 2684514, faks. 2684869.

5. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita - 2007 metus.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIAUS IR VERTĖS POKYČIAI

6. Nurodyti grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičiaus ir vertės pokyčius:

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus (2006.12.31)	Prieš dvejus metus (2005.12.31)
Grynųjų aktyvų vertė, Lt	152,589,542.40	290,740,233.91	152,589,542.40	65,277,349.79
Apskaitos vieneto vertė, Lt	1.2908	1.3405	1.2908	1.212
Apskaitos vienetų skaičius	118,212,693.200	216,891,698.228	118,212,693.200	53,860,985.712

7. Nurodyti per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas:

	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Lt
Vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	107,157,135.037	142,396,053.40
Vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	8,478,130.032	11,736,405.39

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

8. Atskaitymai iš pensijų turto (pildoma atitinkama lentelė atsižvelgiant į fondo tipą):

Atskaitymai iš pensijų turto valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo pensijų turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, atskirai pateikti sumas pagal kiekvieną dydį); jei yra skaičiuojamas sąlyginis tikėtinas bendrasis išlaidų koeficientas, pateikiama papildoma informacija, nurodyta taisyklių 35.6 punkte:

Atskaitymai	Taisyklėse numatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma, Lt	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų atskaitymų suma, Lt
Nuo įmokų	3%	3%	4,055,836.13	4,055,836.13
Nuo turto vertės	1%	1%	2,084,908.87	1,872,206.87
Keitimo mokesčiai:				
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	0.20%	-	-	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0.20%	0.20%	5,830.22	5,830.22
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus</i>	0.20%	-	-	-
Iš viso			6,146,575.22	5,933,873.22
BAR (nurodomas tik Komisijai skirtame metų ataskaitos egzemplioriuje)				~~0.03~~
Sąlyginis BIK ir (arba) Tikėtinas sąlyginis BIK				0.03
PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)				124.54

Atskaitymai iš papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, pateikti atskirai sumas pagal kiekvieną dydį):

Atskaitymai	Mokesčio dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų mokesčių suma (Lt)	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų mokesčių suma (Lt)	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynųjų aktyvų
	maksimalus, nustatytas sudarymo	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas			

	Iš viso				16800					1,763,857.42	1,783,072.84								
2.3	kuriats prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose																		
	Belgijos Vyriausybė	Belgija	BE0000301102	EUR	170800000			5,897,382.40		5,869,750.10	5,960,279.74	4.25%					2013.09.28	2%	
	Belgijos Vyriausybė	Belgija	BE0000295049	EUR	85000000			2,934,880.00		3,059,637.08	3,100,019.14	5.75%					2010.09.28	1%	
	EIB	Turkija	XS0282939767	TRY	1229			2,467,954.90		2,424,858.62	2,888,526.10	18.50%					2009.03.20	1%	
	Graikijos Vyriausybė	Graikija	GR0124015497	EUR	1430			4,937,504.00		5,733,514.15	5,260,573.25	5.35%					2011.05.18	2%	
	Ispanijos Vyriausybė	Ispanija	ES0000012932	EUR	1102			3,804,985.60		3,781,519.95	3,637,120.58	4.20%					2037.01.31	1%	
	Italijos Vyriausybė	Italija	IT0004220627	EUR	952			3,287,065.60		3,238,203.37	3,281,199.17	4.00%					2012.04.15	1%	
	Italijos Vyriausybė	Italija	IT0001086567	EUR	128300000			4,429,942.40		6,120,665.62	5,793,481.09	7.25%					2026.11.01	2%	
	Italijos Vyriausybė	Italija	IT0004019581	EUR	2260			7,803,328.00		7,455,950.42	7,529,346.37	3.75%					2016.08.01	3%	
	Latvijos Vyriausybė	Latvija	LV0000580017	LVL	1790			887,249.30		924,947.46	901,039.46	5.13%					2013.02.14	0%	
	Latvijos Vyriausybė	Latvija	LV0000570059	LVL	880			436,189.60		433,864.08	425,665.54	5.00%					2011.11.03	0%	
	Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PL0000104287	PLN	1590			1,521,836.70		1,446,809.87	1,474,374.52	4.25%					2011.05.24	1%	
	Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PL0000104709	PLN	3450			3,302,098.50		2,965,710.90	3,005,239.84	0.00%					2009.07.25	1%	
	Pan European Credit	Liksemburgas	XS0203812994	EUR	14			483,392.00		483,786.89	480,329.40	3.27%					2009.10.21	0%	
	Pan European Credit	Liuksemburgas	XS0218046810	EUR	16			552,448.00		553,083.18	542,047.73	2.96%					2010.04.21	0%	
	SEB Vilniaus Bankas	Lietuva	LT0000403057	LTL	1858			185,800.00		188,286.55	190,117.02	3.10%					2008.02.20	0%	
	Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HU0000402375	HUF	2300			313,375.00		317,578.27	324,179.78	6.75%					2017.02.24	0%	
	Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HU0000402359	HUF	16400			2,234,500.00		2,313,256.11	2,254,031.73	6.50%					2009.08.12	1%	
	Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HU0000402276	HUF	12688			1,728,740.00		1,712,912.94	1,811,408.25	7.25%					2008.04.24	1%	
	Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	DE0001137180	EUR	218000000			7,527,104.00		7,108,111.06	7,756,199.45	4.50%					2009.06.12	3%	
	Iš viso				602147959					56,132,446.62	56,615,178.16								
2.4	išleidžiami nauji																		
	Iš viso				0					0.00									
	Iš viso skolos vertybinių popierių				602164759					57,896,304.04	58,398,251.00							20%	
3	Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)																		
3.1	Kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančių Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 40 str. 1 d. reikalavimus, vienetai (akcijos)																		
	AIG GLOBAL EMERGING MARKETS FUND Y	Airija	IE0004897173	USD	8,730.883					11,256,500.49	10,960,688.19						www.aigig.com	iki 10 %	4%
	AVIVA MORLEY EURO CONV EQ FUND I	Liuksemburgas	LU0160773130	EUR	6,539.532					10,082,176.39	10,082,498.15						www.aviva-funds.com	iki 10 %	3%
	BALZAC (I) EUROPE INDEX FUND	Prancūzija	FR0010204040	EUR	11,462.2817					7,622,071.11	7,655,768.35						www.statestreetfrance.com	iki 10 %	3%
	BALZAC AUSTRALIA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018111	AUD	936.9685					599,273.97	693,142.28						www.statestreetfrance.com	iki 10 %	0%

BALZAC CANADA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018095	CAD	1,139.7774	State Street Global Advisors France S.A.					685,808.98	758,380.58		www.statestreetfrance.com	iki 10 %			0%
BALZAC JAPAN INDEX FUND	Prancūzija	FR0000017931	JPY	15,057.6813	State Street Global Advisors France S.A.					4,304,219.52	3,658,655.71		www.statestreetfrance.com	iki 10 %			1%
BALZAC USA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018285	USD	23,045.0362	State Street Global Advisors France S.A.					12,044,436.90	11,283,715.85		www.statestreetfrance.com	iki 10 %			4%
BLUEBAY EM MK LOC CUR BD 1 EUR B	Liuksemburgas	LU0240777309	EUR	16,458.983	BlueBay Assets Management					6,790,863.68	7,113,358.09		www.bluebayinvest.com	iki 10 %			2%
BlueBay Investment Grade Bond Fund	Liuksemburgas	LU0225310423	EUR	7,631.993	BlueBay Assets Management					2,693,380.94	2,710,804.05		www.bluebayinvest.com	iki 10 %			1%
DANSKE CAPITAL-BALKAN FUND	Suomija	FI000808043	EUR	22,838.499	Danske Capital					2,416,959.98	2,311,213.05		www.danskecapital.fi	iki 10 %			1%
DWS INVEST-EUROPEAN EQ-S(FC)	Liuksemburgas	LU0145635479	EUR	5,070.000	DWS Investments					2,827,984.85	3,023,408.76		www.dws-belgium.com	iki 10 %			1%
East Cap Lux Russia Fund C EUR	Rusija	LU0272829465	EUR	17,672.303	East Capital Asset Management					6,258,790.90	6,724,896.03		www.eastcapital.ru	iki 10 %			2%
Hansa Centrinės Azijos Akcijų Fondas	Estija	EE3600082335	EUR	72,201.089	AS Hansa Investeeringifondid					2,678,392.98	2,546,682.47		www.hansa.ee	iki 10 %			1%
HANSA PRIVATE DEBT BOND FUND	Estija	EE3600090668	EUR	3,917.472	AS Hansa Investeeringifondid					13,983,835.43	14,096,292.39		www.hansa.ee	iki 10 %			5%
Hansa Rytu Europos Akcijų Fondas	Estija	EE3600073326	EUR	77,601.543	AS Hansa Investeeringifondid					7,712,280.95	6,968,249.43		www.hansa.ee	iki 10 %			2%
Hansa Rytu Europos Nėkilinjoamo Turto Akcijų Fondas	Estija	EE3600082343	EUR	53,904.732	AS Hansa Investeeringifondid					2,902,566.82	2,674,651.31		www.hansa.ee	iki 10 %			1%
Hansa Rytu Europos Obligacijų Fondas	Estija	EE3600077608	EUR	257,458.344	AS Hansa Investeeringifondid					8,835,925.28	9,337,109.12		www.hansa.ee	iki 10 %			3%
Hansa Rusijos Akcijų Fondas	Estija	EE3600073318	EUR	61,021.456	AS Hansa Investeeringifondid					5,291,169.65	5,781,488.67		www.hansa.ee	iki 10 %			2%
HSBC GIF EURO CORP BOND (IC) EUR	Liuksemburgas	LU0213954638	EUR	37,076.362	HSBC Investments Ltd.					1,332,186.91	1,292,974.35		www.hsbcinvestments.com.hk	iki 10 %			0%

14. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti sandoriai su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, išskyrus tuos, kurie nurodyti šio priedo 12 punkte (pagal išvestinių investicinių priemonių rūšis nurodyti sandorių vertes, išvestinių investicinių priemonių panaudojimo tikslus (valiutų keitimo, palūkanų normos, susiję su nuosavybe ir kt.), sandorius reguliuojamose rinkose ir šalių tarpusavio sandorius bei kitą svarbią informaciją).

-

15. Aprašyti šio priedo 12 punkte nurodytų išvestinių priemonių rūšis, su jomis susijusią riziką, kiekybines ribas ir metodus, kuriais vertinama su išvestinių investicinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika, ir nurodyti, kaip panaudojama išvestinė investicinė priemonė gali apsaugoti investicinį sandorį (investicinę poziciją) nuo rizikos.

Valiutos kurso rizikos valymo tikslais buvo sudaryti keli JAV dolerio apsikeitimo sandoriai, t.y. atsižvelgiant į konkrečias išsilyjamas investicines priemones, kurios yra nominuotos JAV doleriais, buvo nupirkti JAV doleriai ir sudarytas išankstinis sandoris juos parduoti sutartu laiku už sutartą kainą. Tokiu būdu, jei apsikeitimo sandorio pabaigoje mes parduotume išsilygtą investicinę priemonę, gautus JAV dolerius galėtume panaudoti apsikeitimo sandorio išsipareigojimų įvykdymui. Nepardavus investicinės priemonės, gali būti sudarytas naujas apsikeitimo sandoris, pratęsiantis pirmąjį. Rizikos, susijusios su išvestinio sandorio sudarymu, yra kelios: 1) jei investicinės priemonės vertė JAV doleriais sumažėtų, tai išsipareigojimų vykdymo momentu turėtume papildomai išsilygti JAV dolerių tuo metu esančia rinkos kaina; 2) apsikeitimo sandorio kita šalis atsisako vykdyti prisiimtus išsipareigojimus (neatperka JAV dolerių sutarta kaina).

16. Bendra išsipareigojimų, kylančių iš sandorių su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (atskirai nurodyti sumas pagal skirtingas išsilygtų išvestinių investicinių priemonių kategorijas).

JAV dolerio ir lito apsikeitimo sandoriai (rinkos vertė 2007.12.29) – (172 547.67) Lt.

17. Pateikti analizę, kaip turimas investicijų portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.).

Tai mišraus investavimo pensijų fondas, kurio lėšos pagal fondo investavimo strategiją gali būti investuotos į fiksuoto pajamingumo instrumentus (obligacijas, indėlius, ir pan.) ir akcijas (iki 40 proc. fondo turto). Kolektyvinio investavimo subjektai, į kuriuos investuoja pensijų fondas, priskiriami vienai iš aukščiau paminėtų turto klasių pagal jo investavimo kryptį (kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į obligacijas priskiriami fiksuoto pajamingumo instrumentų klasei, o kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į akcijas – akcijų turto klasei). Pensijų fondo investavimo strategijoje nėra numatyta apribojimų pagal geografinę zoną, ekonominės veiklos sritis ir pan. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje skolos vertybiniai popieriai ir kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į skolos vertybinius popierius, vienetai sudarė apie 50 % investicijų portfelio. Akcijos ir jų fondai sudarė apie 38 proc. Tokio tipo fondai yra skirti investuotojams, kurie nori prisiimti vidutinę investavimo riziką ir (arba) kurių investavimo horizontas yra bent 10 metų. Todėl "Pensija 3" fondo valdymo tikslas – siekti aukštesnio investicijų pelningumo per vidutinį laikotarpį. Investicijos parenkamos pagal laukiamą vertės augimo perspektyvą. Fondas gali prisiimti valiutos (iki 30 proc. atvira valiutos pozicija), kredito ir palūkanų normos riziką. Valiutos rizika valdoma sudarinėjant valiutų apsikeitimo, išankstinio pirkimo (pardavimo) sandorius toms valiutoms, kurioms sudaryti tokius sandorius ekonomiškai apsimoka. Tokiu būdu iš dalies buvo apsidrausta nuo JAV dolerio kurso svyravimų. Kitais atvejais investicija įvertinama tiek jos vertės augimo potencialo, tiek valiutos rizikos aspektu. Kredito rizika mažinama, diversifikuojant investicijas pagal regionus, emitentų ekonominės veiklos rūšis ir pan. Palūkanų normos rizikos valdymas įgyvendinamas per investicijų portfelio vidutinės finansinės trukmės valdymą (kylant palūkanoms, vidutinė finansinė trukmė trumpinama, palūkanoms krentant – ilginama).

18. Nurodyti veiksnius, kurie turėjo didžiausią įtaką per ataskaitinį laikotarpį investicijų portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams.

Investicijų portfelio vertės kitimui įtaką daro pokyčiai valiutų, akcijų ir palūkanų rinkoje. 2007 m. pirmoje pusėje Lietuvos ir kitose ES rinkose vyravo palūkanų kilimo tendencija, todėl

investicijų portfelio vertė augo lėčiau (palūkanoms kylant, obligacijų kainos krenta). Daugiau vertės prieaugio buvo gauta akcijų rinkoje. Antrąjį metų pusmetį situacija kardinaliai pasikeitė, prasidėjus nekilnojamojo turto ir kredito rinkų krizei. Kadangi „Pensija 3“ fondo didesnę dalį sudaro investicijos obligacijų rinkoje, kylanti jų vertė iš dalies kompensavo krentančias akcijų kainas. Pakilus terminuotųjų indėlių palūkanoms, dalis Fondo lėšų buvo nukreipta iš akcijų bei didesnės rizikos obligacijų rinkos į trumpalaikius indėlius. Priimant investicinius sprendimus, taip pat atsižvelgiama į skirtingų geografinių regionų vystymosi perspektyvas. Todėl didelę įtaką portfelio vertės augimui turėjo sprendimas didesnę dėmesį skirti sparčiai augančioms besivystančių šalių akcijų bei obligacijų rinkoms. Valiutų kursų svyravimų įtaka portfelio vertės kitimui buvo palyginti nedidelė, nes portfelyje neapdraustų valiutinių pozicijų buvo tik nedidelė dalis.

Sprendimai dėl portfelio struktūros galimų pokyčių priimami reguliariai (ne rečiau kaip kartą per metus) ir atsižvelgiant į situaciją rinkoje: kuriame regione daugiau investuoti, kokio tipo vertybinius popierius rinktis (Vyriausybės obligacijas ar bendrovių? Kokio termino? Akcijas ar kolektyvinio investavimo subjektus, investuojančius į jas? Ir t.t.), ar ir kaip drausti tam tikras investicijų portfelio rizikas.

V. PENSIJŲ FONDO INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

19. Orientacinis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas.

20. To paties laikotarpio pensijų fondo investicijų portfelio metinės investicijų grąžos ir orientacinio indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų išdėstyti, palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, tai skelbiama to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinė investicijų grąža. Prie palyginamosios lentelės pridedamas joje pateiktų rodiklių grafikas.

Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Apskaitos vieneto vertės pokytis*, %	3.83	6.41	12.71	-
Metinė grynoji investicijų grąža, %	3.83	6.67	8.25	-
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis, %	5.11	4.33	0.22	-
Grynosios investicijų grąžos standartinis nuokrypis, %	5.11	6.42	4.07	-

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Metinė bendroji investicijų grąža	-	-	-	-
Metinė grynoji investicijų grąža	-	-	-	-
Bendrosios investicijų grąžos standartinis nuokrypis	-	-	-	-

21. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine grąža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

22. Vidutinė investicijų graža ir orientacinio indekso reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų. Vidutinė investicijų graža apskaičiuojama kaip geometrinis metinių investicijų gražų vidurkis. Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Vidutinė investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinės grynosios investicijų gražos standartinis nuokrypis*	-	-	-	-

*Investicijų gražos standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, apibūdinantis investicijų portfelio gražos kintamumą. Jei investicijų gražos standartinis nuokrypis yra lygus nuliui, vadinasi, investicijų portfelis turi pastovią nekintamą investicijų gražą (pvz., banko indėlis su nekintama palūkanų norma).

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Vidutinė bendroji investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinė grynoji investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinės bendrosios investicijų gražos standartinis nuokrypis	-	-	-	-

23. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicijų portfelio riziką. Atskleidžiant investicijų rizikos rodiklius, turi būti pateikiami jų paaiškinimai ir apskaičiavimo metodika.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

24. Pateikti šias pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

24.1. paskutinių 3 finansinių metų balansus, išdėstytus palyginamojoje lentelėje;

(litas)

Eil. Nr.	Turtas	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
I.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	2	33,739,081	7,308,151	229,385
II.	TERMINUOTI INDEĖLIAI	2	0	0	0
III.	INVESTICIJOS	1	256,507,863	145,777,484	65,186,033
1.	Skolos vertybiniai popieriai	1	58,398,251	54,228,799	30,950,009
1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	1	1,783,073	0	1,859,701
1.2.	Kiti skolos vertybiniai popieriai	1	56,615,178	54,228,799	29,090,308
2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	1	10,696,238	9,708,108	8,061,397
3.	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	1	187,413,374	81,840,577	26,174,627
4.	Kitos investicijos				
IV.	GAUTINOS SUMOS	2	705,992	0	0
1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos				
2.	Kitos gautinos sumos	2	705,992	0	0
	TURTAS, IŠ VISO	2	290,952,936	153,085,635	65,415,418

Eil. Nr.	Įsipareigojimai ir grynieji aktyvai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
V.	ĮSIPAREIGOJIMAI		212,702	495,398	138,068
1.	Investicijų pirkimo įsipareigojimai				
2.	Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei ir depozitoriumui		212,702	322,850	132,453
3.	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			172,548	5,615
VI.	GRYNIJAI AKTYVAI (I+II+III+IV-V)		290,740,234	152,590,237	65,277,350
	ĮSIPAREIGOJIMAI IR GRYNIJAI AKTYVAI, IŠ VISO		290,952,936	153,085,635	65,415,418

24.2. paskutinių 3 finansinių metų gryųjų aktyvų pokyčių ataskaitas, išdėstytas palyginamojoje lentelėje;

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
I.	GRYNIJAI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE		152,590,237	65,277,350	14,707,920
II.	PADIDĖJIMAS, IŠ VISO		184,996,969	104,321,301	53,885,384
1.	Pensijų įmokos		135,177,868	80,651,357	42,678,156
2.1.	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos		10,673,986	3,130,674	545,957
2.2.	Iš fondų sujungimo gautos sumos		0	0	4,655,103
3.	Kaupimo bendrovės garantinės įmokos		0	0	
4.	Palūkanos ir dividendai		3,895,210	1,950,945	774,042
5.	Investicijų pardavimo pelnas		11,631,908	4,702,792	632,332
6.	Investicijų vertės padidėjimo suma		17,925,438	12,423,289	4,554,315
7.	Turto vertės padidėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		5,536,048	1,363,742	27,609
8.	Kitos pajamos		156,511	98,502	17,870
III.	SUMAŽĖJIMAS, IŠ VISO		46,846,972	17,008,414	3,315,954
1.	Pensijų išmokos		116,788	51,349	11,381
2.	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos		11,014,529	3,296,360	164,906
3.	Investicijų pardavimo nuostoliai		2,010,661	2,017,907	30,957
4.	Investicijų vertės sumažėjimo suma		26,061,860	7,751,201	1,036,658
5.	Turto vertės sumažėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		1,496,559	528,295	434,056
6.	Valdymo sąnaudos		6,146,575	3,363,302	1,637,996
7.	Kitos sąnaudos				
IV.	GRYNIJAI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE		290,740,234	152,590,237	65,277,350

		Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
V.	APSKAITOS VIENETO VERTĖ	1,3405	1,2908	1,2120
VI.	APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS	216891698.228	118212693.223	53860985.712

24.3. aiškinamąjį raštą (pateikiamas tik metų ir pusmečio ataskaitose).

1. Bendroji dalis.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) buvo įsteigtas 2003 m. rugpjūčio 28 d. Pensijų fondo veikla neterminuota.

Kaupimo bendrovė - UAB “Hansa investicijų valdymas”, įmonės kodas 124815377, adresas Tuskulėnų g. 39, Vilnius.

Depozitoriumas, kuris saugo pensijų fondo turta – AB bankas “Hansabankas”, adresas Savanorių pr.19, Vilnius, įmonės kodas 112029657.

Audito įmonė – UAB “Deloitte & Touche”, adresas Jogailos g. 4, Vilnius, įmonės kodas 111525237.

2. Apskaitos politika.

Finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis Pensijų kaupimo, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo ir Buhalterinės apskaitos įstatymais, Pensijų fondų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės tvarka bei kitais Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais poįstatyminiais aktais. Ataskaitos pateiktos Lietuvos nacionaline valiuta – litais (“LTL”).

Investavimo politika – pagrįsta tikslu užtikrinti ilgalaikį pensijų fondo dalyvių turto augimą minimizuojant riziką investicijų diversifikavimo dėka. Šis pensijų fondas yra orientuotas į dalyvius, kurie lėšas pensijoms kaupis ilgą laikotarpį. Iki 40 procentų fondo lėšų yra investuojama į akcijas, likusi dalis – į skolos vertybinius popierius, prognozuojant, kad investicijos į akcijas padidins gražos potencialą. Trumpu laikotarpiu fondo investicijų vertė gali keistis netolygiai. Investuojant turta, nėra siekiama specializuotis konkrečiuose geografiniuose regionuose. Pensijų fondo turtas į vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose veikiančiose Lietuvos Respublikoje ir Europos Sąjungos valstybėse, taip pat į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kurie yra įtraukti į šių vertybinių popierių biržų, esančių Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros valstybėse narėse, oficialųjį prekybos sąrašą arba kuriais prekiaujama šiose Ekonominio Bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles.

Finansinės rizikos valdymo politika - rizika yra apibrėžiama kaip investicinio proceso eigoje atsirandanti pensijų turto vertės sumažėjimo tikimybė. Pensijų turto vertės sumažėjimo riziką susijusią su vertybinių popierių ar pinigų rinkos priemonių kainų pokyčiu, o taip pat investavimo objektų valiutos kursų pokyčiu, prisiima pensijų fondo dalyviai. Pensijų turtas gali būti investuotas į šias išvestines investicines priemones tik nurodytų rizikų valdymo tikslais:

išankstiniai sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX forwards) – siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

valiutų apsikeitimo sandoriai (FX swaps) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

pasirinkimo sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX Options) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

palūkanų normos išankstiniai sandoriai (Forward rate agreements) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos ateities sandoriai (Interest rate futures) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos apsikeitimo sandoriai (Interest rate swaps) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui.

Kiekviena išvestinė investicinė priemonė turi būti pagrįsta konkrečiu investiciniu sandoriu (investicine pozicija).

Investuojant pensijų fondo turta, yra išskiriamos kelios rizikų rūšys:

Kredito rizika

emitento rizika – rizika patirti nuostolius dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti emitento riziką, fondo lėšos investuojamos į žemos rizikos (aukšto reitingo) emitentų vertybinius popierius;

sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo įsipareigojimus susijusius su savalaikiu sandorio įvykdymu. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką sandoriai sudaromi su žemos rizikos kredito institucijomis, o jų nesant, su patikimais sandorių partneriais besispecializuojančiais atitinkamoje srityje;

atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu, sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti lėšų ar vertybinių popierių nors tos sandorio šalies atžvilgiu įgyti įsipareigojimai jau yra patenkinti. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, investavimo procese naudojamosi mokėjimų agento paslaugomis arba prekybinė veikla vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotinai pripažinti principai.

Rinkos rizika

akcijų rizika – rizika patirti nuostolius dėl akcijos kainos pokyčio, akcijos kainos svyravimo amplitudės pokyčio, santykinio skirtumo tarp akcijos kainos ir akcijų indekso pokyčio, o taip pat dėl dividendų mokėjimų pokyčių. Siekiant sumažinti akcijų riziką, valdymo įmonė analizuoja akcijų rinkas ir atskirus emitentus.

palūkanų normos rizika - rizika patirti nuostolius dėl palūkanų normos pokyčio, palūkanų normos svyravimų amplitudės pokyčio, palūkanų kreivės formos pokyčio, skirtingos rizikos palūkaninių instrumentų palūkanų santykio pokyčio, išankstinio skolinių įsipareigojimų padengimo (išpirkimo). Siekiant sumažinti palūkanų normos riziką, valdymo įmonė analizuoja obligacijų rinkas ir atskirus emitentus;

valiutos kursų rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutų kurso pokyčio lito atžvilgiu. Siekiant sumažinti valiutos kursų riziką, didesnę pensijų turto dalis bus investuojama litais ar bazine valiuta, analizuojant valiutų rinkas.

Likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti pensijų turta norimu laiku ir už norimą kainą arba eliminuoja galimybę parduoti norimą turta. Siekiant sumažinti likvidumo riziką atliekamos investicijos į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones pasižyminčius aukštu likvidumu.

Valdymo procese, rizikos skirstomos į sandorių rizikas ir investicines rizikas. Sandorio rizikos yra valdomos valdymo įmonės lygmenyje, o investicinės rizikos valdomos Pensijų fondo lygmenyje. Valdant sandorių rizikas, valdymo įmonė teikia pirmenybę žemos kredito rizikos institucijoms, o taip pat organizuotoms rinkoms su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis. Valdant investicines rizikas, valdymo įmonė atsižvelgia į pensijų turto profilį, diversifikavimo reikalavimus, ir numatomą Pensijų fondo įsipareigojimų trukmę.

Turto padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai - pensijų fondo turto vertės padidėjimą ar sumažėjimą lemia vertybinių popierių kainų pokyčiai ir investavimo objektų valiutos kursų pokyčiai. Turto padidėjimas pripažįstamas gaunant: naujas pensijų įmokas, iš kitų pensijų fondų pervestas sumas, investicijų pardavimo pajamas, palūkanas už vertybinius popierius, pajamas dėl investicijų vertės padidėjimo ir dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo. Turto sumažėjimas pripažįstamas atliekant galimus atskaitymus: sumokant turto valdymo ir įmokos mokesčių, vykdant pensijų išmokas ar pervedant sumas į kitus pensijų fondus. Turto sumažėjimą lemia investicijų pardavimo nuostoliai, investicijų vertės sumažėjimas bei neigiami valiutų kursų pokyčiai.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės – iš pensijų fondo turto vykdomi tik tie atskaitymai, kurie susiję su pensijų fondo valdymu ir yra numatyti pensijų fondo taisyklėse. Šių išlaidų suma negali viršyti pensijų fondo taisyklėse numatytų dydžių. Visos kitos pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos yra dengiamos iš valdymo įmonės lėšų.

Investicijų įvertinimo metodai:

vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, vertinami rinkos verte;

vertybiniai popieriai, kuriais neprekiuojama reguliuojamose rinkose, vertinami vadovaujantis valdymo įmonės valdybos patvirtintomis grynujų aktyvų skaičiavimo procedūromis; terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę; grynieji pinigai ir lėšos bankuose vertinami pagal nominalią vertę; išvestinės investicinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę anksčiau sudaryto analogiško sandorio rinkos vertę, vertinant šias priemones, iš pensijų fondo turto vertės yra atimami dėl išvestinės investicinės priemonės naudojimo susidarę kaštai arba pridėdamos susidariusios pajamos; kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą; aktyvai denominuoti užsienio valiuta vertinami taip pat, kaip aktyvai, denominuoti Lietuvos Respublikos valiuta. Tokiu būdu nustatyta vertė, išreikšta užsienio valiuta, Lietuvos Respublikos valiuta išreiškiama vėliausia valiutų supirkimo verte, kurią nustato Pensijų fondo depozitoriumas. Jei vertinimo metu Pensijų fondo depozitoriumas nėra nustatęs tam tikros valiutos kainos, vertinimas atliekamas pagal Lietuvos Banko nustatytą vėliausią kursą.

Investicijų pervertinimo periodiškumas- investicijų vertinimas, skaičiuojant grynujų aktyvų vertę, atliekamas kiekvieną dieną. Finansinėse ataskaitose investicijų pervertinimas vykdomas kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės - pensijų fondo grynujų aktyvų vertė ir apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Kartą per mėnesį apskaičiuojama vidutinė praėjusio mėnesio apskaitos vieneto vertė. Pensijų fondo grynieji aktyvai įvertinami jų tikrąją verte, vadovaujantis grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodika. Apskaitos vieneto vertė nustatoma pensijų fondo grynujų aktyvų vertę dalinant iš apskaitos vienetų skaičiaus. Apskaitos vienetų vertė nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu, o apskaitos vienetų skaičius nustatomas dviejų skaičių po kablelio tikslumu.

Pinigų ekvivalentai – pinigų ekvivalentus sudaro grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose bei terminuoti indėliai iki 3 mėn.

Investicijų portfelio struktūra pateikiama lentelėje “Investicijų portfelio sudėtis”.

3. Pastabos.

1. Pastaba. Pateikiama “Investicijų vertės pokyčio” lentelė, kur parodomi investicijų vertės pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį dėl jų įsigijimo, pardavimo arba išpirkimo ir tikrosios vertės pasikeitimo.

(litas)

Balanso straipsniai	Pokytis					
	praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	įsigyta	parduota (išpirkta)	vertės padidėjimas	vertės sumažėjimas	ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Skolos vertybiniai popieriai	54,228,799	81,250,229	79,903,485	6,128,352	3,305,644	58,398,251
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	0	2,211,893	458,311	63,238	33,747	1,783,073
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	54,228,799	79,038,336	79,445,174	6,065,114	3,271,897	56,615,178
Nuosavybės vertybiniai popieriai	9,708,108	6,444,635	4,359,402	2,453,347	3,550,450	10,696,238
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	81,840,577	173,242,321	70,580,096	24,126,999	21,216,427	187,413,374
Kitos investicijos						
Iš viso	145,777,484	260,937,185	154,842,983	32,708,698	28,072,521	256,507,863

2.Pastaba. Pateikiama “Turto struktūros ataskaitinio laikotarpio pabaigoje” lentelė, kur pagal turto rūšis ir investicijų emitentus pateikiama turto ir investicijų tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, atitinkamo turto ir investicijos lyginamoji dalis, palyginti su balanso straipsniu “Turtas iš viso”, išreikšta procentais, ir priklausomai nuo turto ir investicijos rūšies- nominali vertė, jeigu investicija ją turi, palūkanų norma, jeigu ji yra, investicijos pabaigos terminas, jeigu ji terminuota.

(litas)

Turto arba emitento pavadinimas	Valstybės, t kurios vertybinius popierius investuota, pavadinimas	Valiutos, kuria denominuotas turtas, pavadinimas	Nominali vertė (jeigu ji yra)	Metinė palūkanų norma % (jeigu ji yra)	Indėlio, investicijos pabaigos terminas (jeigu ji terminuota)	Tikroji vertė	Turto, investicijos lyginamoji dalis (procentais)
Lėšos a/s		USD				1,333	0.00%
Terminuotas indėlis		LTL		6.75%	2008.01.07	21,082,688	7.25%
Terminuotas indėlis		EUR		3.94%	2008.01.01	4,814,459	1.65%
Terminuotas indėlis		LTL		3.94%	2008.01.01	7,840,601	2.69%
SW(USD)		USD				705,992	0.24%
Belgijos Vyriausybė	Belgija	EUR	2,934,880	5.75%	2010.09.28	3,100,019	1.07%
Belgijos Vyriausybė	Belgija	EUR	5,897,382	4.25%	2013.09.28	5,960,280	2.05%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	EUR	7,527,104	4.50%	2009.06.12	7,756,199	2.67%
Ispanijos Vyriausybė	Ispanija	EUR	3,804,986	4.20%	2037.01.31	3,637,121	1.25%
Graikijos Vyriausybė	Graikija	EUR	4,937,504	5.35%	2011.05.18	5,260,573	1.81%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HUF	1,723,411	7.25%	2008.04.24	1,811,408	0.62%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HUF	2,227,612	6.50%	2009.08.12	2,254,032	0.77%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HUF	312,409	6.75%	2017.02.24	324,180	0.11%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	4,429,942	7.25%	2026.11.01	5,793,481	1.99%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	7,803,328	3.75%	2016.08.01	7,529,346	2.59%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	3,287,066	4.00%	2012.04.15	3,281,199	1.13%
SEB Vilniaus bankas	Lietuva	LTL	185,800	3.10%	2008.02.20	190,117	0.07%
Lietuvos Vyriausybės VP	Lietuva	LTL	950,000	5.10%	2010.02.11	995,824	0.34%
Lietuvos Vyriausybės VP	Lietuva	LTL	730,000	5.60%	2013.01.24	787,249	0.27%
Latvijos Vyriausybė	Latvija	LVL	434,914	5.00%	2011.11.03	425,666	0.15%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PLN	1,506,620	5.75%	2010.03.24	1,474,375	0.51%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PLN	3,269,082	0.00%	2009.07.25	3,005,240	1.03%
PAN EUROPEAN CREDIT S.A	Liuksemburgas	EUR	483,392	0.00%	2009.10.28	480,329	0.17%
PAN EUROPEAN CREDIT S.A	Liuksemburgas	EUR	552,448	0.00%	2010.04.21	542,048	0.19%
EUROPEAN INVESTMENT BANK	Didžioji Britanija	TRY	2,411,912	18.50%	2009.03.20	2,888,526	0.99%
Latvijos Vyriausybė	Latvija	LVL	884,654	5.13%	2013.02.14	901,039	0.31%
ERSTE BANK	Austrija	EUR				889,552	0.31%
NORMAAS	Estija	EEK				308,456	0.11%

TALLINK GRUPP AS	Estija	EEK				357,993	0.12%
OLYMPIC ENTERTAINMENT GROUP AS	Estija	EEK				592,144	0.20%
OIP ES KERESKEDELMI BANK NYRT	Vengrija	HUF				865,293	0.30%
SNAIGE AB	Lietuva	LTL				157,296	0.05%
SAF TEHNIKA AS	Latvija	LVL				59,396	0.02%
PROKOM SOFTWARE SA	Lenkija	PLN				799,027	0.27%
EAST CAPITAL EXPLORER AB	Švedija	SEK				602,668	0.21%
GAZPROM	Rusija	USD				520,713	0.18%
VNESHTORGBANK	Rusija	USD				192,348	0.07%
ILKOIL HOLDING	Rusija	USD				380,473	0.13%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				5,781,489	1.99%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				6,968,249	2.39%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				9,337,109	3.21%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				2,546,682	0.88%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				2,674,651	0.92%
HANSA INVESTERIMISFONDID	Estija	EUR				3,737,892	1.28%
DANSKE CAPITAL	Suomija	EUR				2,311,213	0.79%
STATE STREET GLOBAL ADVISORS	Prancūzija	JPY				3,658,655	1.26%
STATE STREET GLOBAL ADVISORS	Prancūzija	CAD				758,382	0.26%
STATE STREET GLOBAL ADVISORS	Prancūzija	AUD				693,143	0.24%
STATE STREET GLOBAL ADVISORS	Prancūzija	USD				11,283,718	3.88%
LYXOR ASSET MANAGEMENT	Prancūzija	EUR				4,601,239	1.58%
AIG GLOBAL FUNDS	Ainija	USD				7,655,767	2.63%
STATE STREET GLOBAL ADVISORS	Prancūzija	EUR				972,308	0.33%
LYXOR ASSET MANAGEMENT	Prancūzija	EUR				10,960,684	3.77%
PIMCO FUNDS GLOBAL INVESTORS	Didžioji Britānija	EUR				21,754,100	7.48%
JPMORGAN FLEMING ASSET MANAGE	Liuksemburgas	USD				6,766,833	2.33%
T-ROWE PRICE GLBL EMERGINV SE	Liuksemburgas	USD				10,990,345	3.78%
T-ROWE PRICE GLBL EMERGINV SE	Liuksemburgas	EUR				3,069,419	1.05%
PICTET FUNDS SA	Liuksemburgas	EUR				4,685,516	1.61%
T-ROWE PRICE GLBL EMERGINV SE	Liuksemburgas	USD				7,431,538	2.55%
DWS INVESTMENT GMBH	Liuksemburgas	EUR				3,023,409	1.04%
JULIUS BAER INVESTMENT FUNDS	Liuksemburgas	EUR				4,701,414	1.62%
AVIVA MORLEY FM	Liuksemburgas	EUR				10,082,495	3.47%
T-ROWE PRICE GLBL EMERGINV SE	Liuksemburgas	USD				4,798,890	1.65%
JULIUS BAER INVESTMENT FUNDS	Liuksemburgas	EUR				10,327,322	3.55%
T-ROWE PRICE GLBL EMERGINV SE	Liuksemburgas	USD				6,055,831	2.08%
HSBC GLOBAL INVESTMENT FUNDS	Liuksemburgas	EUR				1,292,974	0.44%
BLUEBAY ASSET MANAGEMENT	Liuksemburgas	EUR				2,710,803	0.93%
BLUEBAY ASSET MANAGEMENT	Liuksemburgas	EUR				7,113,357	2.44%
PICTET FUNDS SA	Liuksemburgas	USD				6,913,929	2.38%
EAST CAPITAL ASSET MANAGEMENT	Švedija	EUR				6,724,895	2.31%
Iš viso	X	X	X	X	X	290,952,936	100%

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

25. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas):

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		147,435
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	-
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
	kiti dalyviai	-
	Iš viso	161,026
Dalyvių skaičiaus pokytis		13,591

26. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius:

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		18,069
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		13,766
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	3,959
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	344

27. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		4,478
I kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	3,382
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	927
Baigusią dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	5
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	95
	mirusių dalyvių	69

28. Pensijų fondo dalyvių struktūra:

28.1. pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	iš viso
Dalyvių skaičius	iš viso	70,612	78,418	11,959	37	161,026
	vyrų	37,887	38,044	5,840	36	81,807
	moterų	32,725	40,374	6,119	1	79,219
Dalyvių dalis, %	iš viso	44%	49%	7%	0%	100%
	vyrų	23.53%	23.63%	3.63%	0.02%	50.80%
	moterų	20.32%	25.07%	3.80%	0.00%	49.20%

28.2. pagal įmokas mokančių dalyvių buvimo (*residence*) vietą (tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondui):

Valstybė	Dalyvių skaičius	Gautų įmokų suma
Lietuva		

Kitos Europos Sąjungos valstybės		
Kitos Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija)		
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada		
Japonija		
Kitos valstybės		
Iš viso		

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

29. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos:

Bendra gautų lėšų suma		145,851,854.15
Periodinės įmokos į pensijų fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	135,177,867.98
	pačio dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	9,902,314.60
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	771,671.57
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

30. Išmokėtos lėšos:

Bendra išmokėtų lėšų suma		11,131,316.61
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	18,759.46
	periodinės išmokos dalyviams	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	8,097,321.43
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	2,917,206.94
Ištojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		98,028.78
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

31. Jei pensijų fondo taisyklėse numatytas įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodyti garantuojamo pajamingumo dydį, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų sumą, pateikti jo investicijų portfelį, jei buvo panaudotas, nurodyti panaudojimo priežastis, panaudotą sumą, rezervo dydį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kitą svarbią informaciją.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

32. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Eil. Nr.	Paskolos suma	Paskolos valiuta	Paskolos paėmimo data	Paskolos gražinimo terminas	Palūkanų dydis	Skolinimosi tikslas	Kreditorius	Skolintų lėšų dalis, lyginant su fondo GA (%)
Iš viso								

XI. KITI REIKALAVIMAI

33. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus.

34. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimų verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris.

35. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengė asmenys nėra bendrovės darbuotojai).

36. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Tvirtiname:

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Administracijos vadovas _____ A.Maždžierius

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Vyriausioji finansininkė _____ A.Žeknienė

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Ekonomistas _____ T.Kivaras

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Fondo valdytojos asistentė _____ V.Vaicekavičienė